УДК 334.78:711

Гузенко Юрій *здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 4-го року навчання*
Лазнева Ірина *канд. іст. наук, доцент*
Національний Університет «Запорізька політехніка»
(м.Запоріжжя, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ АЗІЙСЬКОГО ДОСВІДУ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Соціальний бізнес у сучасному світі набуває дедалі більшої популярності як інструмент сталого розвитку. Глобальна економічна нестабільність, зростання нерівності в розподілі доходів, вплив кліматичних змін та соціальні кризи створюють значні виклики для традиційних економічних моделей. За даними Світового банку[1], понад 700 мільйонів людей у світі досі живуть за межею бідності, причому більшість з них – у сільській місцевості. Сільське населення в багатьох країнах відчуває брак доступу до базових соціальних послуг, ринків та фінансування. Соціальний бізнес постає як ефективний інструмент, що дозволяє поєднати економічну доцільність із вирішенням соціальних проблем на місцевому рівні. Досвід країн Азії в цьому контексті є надзвичайно цінним. У багатьох країнах соціальне підприємництво стало відповіддю на виклики бідності, нерівності та економічної маргіналізації сільського населення. Розгляд успішних азійських практик може стати основою для формування дієвих рішень в українських реаліях.

Інтеграція соціальних ініціатив в аграрний бізнес – це процес впровадження соціально орієнтованих практик, проектів або стратегій в рамках аграрного підприємства з метою досягнення не лише економічних, але й соціальних, екологічних та культурних цілей. Індія демонструє ефективну модель сільськогосподарських кооперативів, таких як Amul, який об'єднує понад 3,6 мільйона молочних фермерів. У В'єтнамі реалізуються проекти зі спільного вирощування рису, що забезпечує колективний дохід та покращення інфраструктури. Ці приклади свідчать про важливість підтримки горизонтальної кооперації між сільськими підприємцями. За даними Asian Development Bank [2], на Філіппінах понад 55% аграрних соціальних підприємств очолюють жінки. В Індонезії працює програма Women for Green Economy, що навчає жінок вирощувати екологічно чисті продукти. Подібна ініціатива може активізувати жіночі лідерські практики у сільській місцевості України.

Технологічна трансформація агробізнесу передбачає впровадження цифрових рішень, автоматизації та інноваційних агротехнологій, що підвищують ефективність виробництва та зменшують вплив на довкілля. Використання дронів, сенсорних систем, big data та штучного інтелекту дозволяє аграріям приймати точні рішення щодо посівів, зрошення та збору

врожаю. Яскравим прикладом технологічної трансформації агробізнесу є Японія та Китай. Японський бізнес впроваджує дрони, сенсори, автоматизовані системи поливу в аграрному секторі. У Китаї діють платформи штучного інтелекту для моніторингу врожайності. Згідно з даними FAO (2023) , цифровізація дозволила підвищити врожайність на 15–20% у регіонах Азії [3]. Цей потенціал для екологічно обґрунтованого відновлення доцільно використати в національній економіці.

Соціальні інвестиції в Азії мають ключове значення для розвитку економіки і покращення якості життя. Вони зосереджені на створенні соціальної та економічної вартості не лише для підприємців, але й для громад, що вимагають підтримки та розвитку. У Сінгапурі та Індії діють механізми Impact Investment, де приватні інвестори підтримують проекти з позитивним соціальним ефектом. Наприклад, фонд Aavishkaar інвестував понад $300 млн у соціальні підприємства в аграрній сфері. В Україні можна запровадити подібні механізми, заохочуючи інвесторів вкладати кошти в аграрний сектор з соціальним компонентом. Для цього потрібно створити відповідну інфраструктуру для залучення інвестицій і забезпечити прозорість в реалізації таких проектів.

Імплементація моделей, адаптованих до українських реалій, дозволить зміцнити потенціал сільських громад, стимулювати розвиток малого аграрного бізнесу, сприяти зростанню соціальної відповідальності та формуванню нової культури підприємництва.

Азійський досвід соціального підприємництва в аграрному секторі демонструє значний потенціал для його адаптації в Україні. Практики кооперації, інновацій, залучення жінок до підприємницької діяльності, впровадження цифрових технологій та розвиток соціально орієнтованих бізнес-моделей створюють основу для комплексного підходу до сталого розвитку сільських територій. Ці підходи виявилися ефективними в умовах структурної трансформації економік країн Азії та можуть бути імплементовані в український контекст, особливо в умовах повоєнної відбудови.

Список використаних джерел:

1. Federal Employment Agency of Germany. (2023). Annual Report 2023. Nuremberg. URL: https://www.arbeitsagentur.de/datei/annual-report-2023_ba050462.pdf

2. European Commission. (2025). Unemployment statistics. Retrieved from. URL:https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»

15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025